

Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov v Liptovskom Trnenci – správa OLH na RZ dňa 8.4.2017 o hospodárení v roku 2016 .

Vážení prítomní !

Dočkali sme sa konca jednej etapy v živote vlastníkov lesov - máme za sebou rok 2016, ktorý bol desiatym rokom platnosti LHP , ktorý platil pre roky 2007-2016.

LHP = PSoL /Program starostlivosti o les/ - nový názov podľa platných právnych predpisov. Nový plán je v štádiu príprav, poverená firma SLS Banská Bystrica začala ešte v máji 2016 a stále pokračuje v prácach na jeho zhotovení a hoci bude platiť už od 1.1.2017 do 31.12.2026, na jeho schválenie podľa platných zákonov si musíme počkať až do jesene 2017.

Stále si pripomíname dátum, kedy sa **VŠETKO ZMENILO - 15.5.2014 !!!** Vetrová kalamita Žofia /ako ju nazvali neskôr vedeckí pracovníci/ postihla značnou mierou aj Vaše lesy a stále riešime jej dôsledky .

Podobne ako v roku 2015 tak aj v roku 2016 bolo našou prvou prioritou čo najrýchlejšie spracovanie vzniknutých suchárov - dreva napadnutého podkôrným hmyzom. V kombinácii s teplým počasím je jeho rozšírenie prirodzeným dôsledkom po vetrových kalamitách.

Druhou prioritou je obnova – vyčistenie a zalesnenie kalamitných plôch v zákonnej lehote a následná starostlivosť o vysadené mladé kultúry.

Hospodárenie v lesoch

Vlastné hospodárenie v lesoch sa riadi podľa Zákona o lesoch č. 326/2005 Z. z., v znení neskorších predpisov, ako aj ďalších právnych noriem, ktoré ovplyvňujú hospodárenie / oi. hlavne zákon o ochrane prírody / . Ide o činnosť zameranú na pestovanie lesa, ochranu lesa a osobitnú činnosť potrebnú na zabezpečenie trvale udržateľnej funkcie lesov.

Pri hospodárení v lesoch musíme dodržiavať lesný hospodársky plán. Za jeho plnenie zodpovedá spoločenstvo prostredníctvom výboru v spolupráci s odborným lesným hospodárom. OLH riadi činnosť v lese po odbornej stránke a všetky vykonané práce zapisuje do LHE. V tomto PS je taktiež odborne spôsobilou osobou pre pestovanie sadbového materiálu v lesnej škôlke.

Dôkazom toho, že PSBU hospodári v našich lesoch zodpovedným spôsobom je skutočnosť, že od roku 2009 je **držiteľom certifikátu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov PEFC** /s platnosťou do 19. 10. 2017 /.

Lesné porasty:

Pozemkové spoločenstvo vlastní lesné porasty o výmere 933,61 ha

z toho: k.ú. L. Trnovec 917,95 ha

k.ú. L. Matiašovce 15,66 ha.

z toho - hospodárske lesy v obhospodarovaní cca 259,00 ha / platí 2. a 3. stupeň OP /

- hospodárske a ochranné lesy v NPR Suchá dolina cca 670,00 ha /platí 5.stupeň OP /.

A teraz konkrétnejšie k jednotlivým prácam vykonaným v roku 2016 - vid' priložené tabuľky!

Ťažbové práce

Ťažba v roku 2016 v lesoch PSBU predstavovala objem **29.687 m3** .

Toto ohromujúce číslo je uvedené v LHE, treba ho však rozčleniť a to nasledovne:

20.482 m3 – drevo napadnuté podkôrnym hmyzom /sucháre/, ktoré sa nachádza v porastoch v NPR Suchá dolina /5.stupeň OP /, **zostane tam** a je zaevidované ako **ťažba náhodná nevykonaná**. Ide o prírastok suchárov od roku 2014 a PSBU bude žiadať za tento objem dreva finančnú náhradu.

9.205 m3 - **drevo vyťažené mimo NPR**, ktoré PSBU mohlo predať. Tento objem tvorila drevná hmota z **mimoriadnej ťažby** / trasa novej cesty/ - 115 m3, z **tzv. bielych plôch** /sucháre mimo lesa/ – 175 m3 a z **ťažby suchárov v Hájoch a na Hrachovisku** prakticky počas celého roka – 8.915 m3. **Z tejto náhodnej vykonanej ťažby vznikla holina 17,37 ha.**

V LHP plán ťažby na celú obdobia 10 rokov predpisoval vyťažiť **21.822 m3**.

V skutočnosti bolo vyťažené za 10 rokov **podľa LHE 116.962 m3** .

V lesných porastoch mimo NPR, **v ktorej ťažba nebola plánovaná**, bolo vyťažené **60.609 m³** - čo predstavuje plnenie 278% z plánu na 10 rokov. Z tohto objemu ťažby tvorili **6,5%** úmyselná ťažba a až **93,5%** - náhodná – kalamitná ťažba .

Pre rok 2017 platí reálna hrozba, že v dôsledku premnoženia podkôrneho hmyzu budeme nútení v náhodnej ťažbe pokračovať.

Pestovné práce

- ✓ umelá obnova lesa – plán zalesňovania na ploche : 30,54 ha vysadiť 118.250 ks sadeníc
- ✓ **skutočnosť 40,21 ha v počte sadeníc 155.650 ks** - zalesnené bolo na jar – 113.650 ks sadeníc a na jeseň – 42.000 ks sadeníc
- ✓ príprava plôch pre zalesňovanie – uhadzovanie haluziny na ploche : **23,54 ha**
- ✓ vyžínanie okolo sadeníc na ploche: **160,04 ha**, sú to dva zásahy v roku
- ✓ ochrana sadeníc proti ohryzu lesnou zverou na ploche: **90,52 ha** sa vykonávala chemickým prípravkom Cervakol, RPZ a mechanickou ochranou manžetami-štipcami
- ✓ chemický postrek mladých kultúr proti škodcovi zvanému tvrdoň smrekový (Hylobius), ktorý poškodzuje malé sadenice bol vykonaný na **32,20 ha !**
- ✓ prerezávky **13,30 ha**
- ✓ už sa nekonal výrub vianočných stromčekov / kultúra odrástla / , z tejto lokality bolo predaných 55 ks ihličnatých stromčekov do ZOO.

Ochrana lesa proti drevokaznému hmyzu

Pozemkové spoločenstvo zabezpečovalo prevádzku feromónových lapačov v počte 46 ks, OLH pravidelne vykonával monitoring.

V rámci protikôrovcových opatrení bola časť odpadu po ťažbe odvezená a zoštiepkovaná. V tejto činnosti by sme chceli pokračovať aj v roku 2017.

Práce v lesnej škôlke

Lesná škôlka bola zriadená v roku 1961 v lokalite Terianka, výmera 0,50 ha, úžitková plocha 0,38 ha, nadmorská výška 820 m n m. V súčasnosti sa využíva cca 2/3 produkčnej plochy pre pestovanie sadeníc. Ostatná plocha sa osieva pre zelené hnojivo. Pestujeme len sadenice smreka.

V roku 2016 boli nasledovné stavy sadeníc:

K 1.1.2016 zásoba 133.500 ks sadeníc.

V jarnom období predaj 21.300 ks sadeníc a doplnenie škôlkovaním 60.000 ks semenáčkov, v jeseni pre vlastnú potrebu bolo použité 6.400 ks sadeníc.

Celkový stav k 31. 12. 2016 – 165.800 ks sadeníc.

Zabezpečenie prác v lese

Ťažbu dreva a približovanie dreva na odvozné miesto zabezpečujeme výlučne dodávateľsky – okrem Vladimíra Jaňáka a vypomohol aj podielnik p. Karol Puchý.

Hlavné pestovné práce boli vykonávané dodávateľsky cez pána Vladimíra Jaňáka, ako bolo odsúhlasené na výbore PS.

Práce v škôlke a pomocné práce v lese sme zabezpečovali našimi dohodármi.

Brigádnicky nám v lese pomáhajú každoročne členovia PZ Ostrô – v roku 2016 odpracovali v rámci zmluvnej bezodplatnej brigády 308 hod.

Protipožiarna ochrana

Funkciu protipožiarneho technika na zmluvnom základe zabezpečuje firma Gajos cez svojho pracovníka Ing. Petrana. Vykonáva periodické školenia pre pracovníkov spoločenstva a členov štatutárnych orgánov, zabezpečuje aktualizáciu protipožiarnej dokumentácie, kontroluje dodržiavanie protipožiarneho opatrení a protipožiarneho prostriedkov.

Ochranné a protipožiarne služby počas dní pracovného pokoja od jarných do jesenných mesiacov vykonávajú členovia výboru, dozornej rady a niektorí ďalší dobrovoľníci podľa rozpisu, a taktiež členovia PZ Ostrô.

Členovia DHZ L. Trnovec zabezpečujú pravidelnú starostlivosť o vodné zdroje v lesných porastoch, v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a v čase sucha vykonávajú pravidelný monitoring a zásobujú lesnú škôlku dodávkami vody na zavlažovanie.

Lesná stráž

Funkciu člena lesnej stráže vykonáva člen spoločenstva Ing. Ján Mražík.

Všetkým uvedeným patrí vďaka nielen moja ale aj celého PSBU, nakoľko svojou prácou zveľaďujú, udržujú a ochraňujú majetok pozemkového spoločenstva !!!

Kontroly vykonané 2016:

Dňa 1.12.2016 PSBU absolvovalo kontrolu z NLC Zvolen, štátnej odbornej kontroly v oblasti produkcie LRM. Predmetom kontroly boli doklady na príjem a výdaj sadbového materiálu ako aj kontrola pestovania a zdravotného stavu sadeníc.

V „Zázname o kontrole pestovateľ sadbového materiálu“ sa uvádza výsledok kontroly - bez zistených nedostatkov.

Náklady a výnosy hlavných položiek

Predaj dreva - zhodnotenie drevnej hmoty na OM /99,97% celé dĺžky + 0,03% guľatina//.

Priemerné ceny v priebehu roka 2016:

1 Q/2016: 49,99 EUR/ m³

2 Q/2016: 50,02 EUR/ m³

3 Q/2016: 44,75 EUR/ m³

4 Q/2016: 40,20 EUR/ m³

Celkové tržby za drevo : 423.642,98EUR.

Priemerná cena dreva váženým priemerom dosiahla **46,15 EUR/m³** / surové kmene v celých dĺžkach – t.j. aj s palivom a hnilobou/. Cena oproti roku poklesla o 4,71EUR/m³. Hlavná príčina poklesu – celý rok ťažba len suchárov a hlavne situácia v 4.Q. – pretlak suchárov na trhu a výrazný pokles ceny.

Ťažba dreva – celkové náklady predstavujú 133.676,51EUR

Priemerné náklady na ťažbu dreva : **14,52EUR /m³.**

Napriek odľahlejším lokalitám pri ťažbe došlo k zníženiu priemernej ceny o 0,32EUR/m³

Rezervy na pestovnú činnosť v roku 2016

Rezerva na pestovnú činnosť 2015 - 2019 : 228.100EUR

Čerpanie rezervy v roku 2015 : 70.945,45 EUR /zostatok 157.154,55 EUR /

Čerpanie rezervy v roku 2016 : 33.452,90 EUR /zostatok **123.701,65 EUR /**

Rezerva na pestovnú činnosť 2016 - 2022 : 267.200EUR

Čerpanie rezervy v roku 2016 : 76.038,04 EUR /zostatok **191.161,96 EUR /**

Rezerva na pestovnú činnosť 2017 - 2023 : 120.000EUR

PSBU - spolu rezervy na pestovnú činnosť :

stav k 1.1.2016	424.354,55 EUR
čerpanie 2016	109.490,94 EUR
nová rezerva	120.000,00 EUR
stav k 31.12.2016	434.863,61 EUR

Ostatné

V **septembri 2016** sme podali na ŠOP- Správu TANAP-u „Návrh opatrení na ochranu lesa“, na základe ktorého by mal štát buď priamo hradiť / feromónové lapače / alebo preplatiť /ťažbu a uhadzovanie haluziny / v ochrannom pásme - 100m okolo NPR Suchá dolina v lokalite Hrachovisko.

V **januári 2017** sme boli oslovení Správou TANAP-u a následne dostali oficiálne upozornenie od Okresného úradu , odboru starostlivosti o ŽP, na výskyt hniezda orla skalného v blízkosti hranice PSBU s PS Babky, takže sme museli okamžite prerušiť ťažbu suchárov v lokalite Hrachovisko .

Všetky vzniknuté škody Správa TANAP-u prisľúbila uhradiť.

Preto táto lokalita zostane nevytážená do 31.8.2017 !

Nový plán /PSoL/ pre PS ako vlastníka určí úlohy v pestovnej aj ťažbovej činnosti a bude základom pre hospodárenie na ďalších 10 rokov.

Nakoľko ešte nový PSoL ešte nie je právoplatne schválený, nevieme ani výšku plánovanej ťažby na nových 10 rokov. NIE JE TO ANI VEĽMI DOLEŽITÉ - ešte stále budeme nútení priebežne likvidovať následky prichádzajúce po vetrovej kalamite / oslabené stromy - ďalšie vývraty, šírenie podkôrneho hmyzu - sucháre/.

Nakoľko rok 2016 bol posledným rokom PSoL /predtým LHP/ , **v máji a júni 2017** bude vykonaná **kontrola hospodárenia po 10 rokoch** zo strany bývalého Krajského lesného úradu v Žiline /teraz OÚ ZA/. Práve v týchto dňoch prišlo oznámenie, že PSBU L. Trnovec je zaradený medzi kontrolované subjekty.

Záver

Údaje o hospodárení v roku 2016 – v priložených tabuľkách.

Osobitná pozornosť – porovnanie výsledkov 2014-2015-2016.

Nová mapa lesných porastov PSBU – premietnuť počas RZ.

Ďakujem za pozornosť.

V Liptovskom Trnenci 8.4.2017.

Ing. Štefan Čajka - OLH

